

دانشگاه تربیت معلم بزروار

دانشکده ادبیات و علوم انسانی

گروه زبان و ادبیات فارسی

پایان نامه کارشناسی ارشد زبان و ادبیات فارسی

عنوان :

بازتاب فولکلور در شعر معاصر

(نیمایوشیج، فروغ فرخزاد، اخوان ثالث و احمد شاملو)

استاد راهنما:

دکتر ابوالقاسم رحیمی

استاد مشاور:

دکتر ابراهیم استاجی

پژوهش و نگارش:

حسن معقول

مهرماه ۱۳۸۸

سپاس گزاری و قدردانی

سپاس و درود بی کران، یزدان پاک آفریننده را که به یمن نام عزیزش زبان، گویا، قلم، روان و سخن، جاری گشت؛ آن که نور هدایت او، روشنگر راه انسان های دل آگاهی گردید که بار رنج مردم را به دوش می کشند و هر ناروایی را در راه خدمت به خلق، بر جان خویش هموار می سازند؛

و

سپاس بی اندازه و تقدیر فراوان از روشنگری های بی دریغ و دل سوزی های پدران ی استاد گران قدر فرزانه، جناب آقای دکتر ابوالقاسم رحیمی که به حق سره را از ناسره می شناسند و می شناسانند و استاد راهنمای بنده در این نوشتار، ایشان بودند؛

و

سپاس و تقدیر از محضر استاد بزرگوار، جناب آقای دکتر ابراهیم استاجی، استاد مشاور و دیگر استادان و فرزانهانی که نگارنده در کسوت شاگردی ایشان، در دانشگاه تربیت معلّم سبزوار از گنجینه ی پر ارج دانش آنان، طرفه ها برگرفته است؛ عزیزان فرزانه ای چون: جناب آقایان دکتر عباس محمدیان، دکتر احمد خواجه ایم و دکتر مهیار علوی مقدّم را سپاس بی اندازه می دارم و از همه ی نازنینانی که به طریقی، دستی در یاری بنده داشته اند، قدردانی می نمایم.

پیشکش

این ناپیز را اگر قدری است، پیشکش می نمایم :

به :

روح بزرگ برادر شهیدم، ممدرضا، که فونش، خود، گوشه ای فوش رنگ از فرهنگ

سرزمین عزیزه شد :

به :

پدر بزرگوارم که هر کلاه و اشاره اش، مثلی از حکمت و فرد پیشینیان است :

به :

مادره که دل در آینه و آب دارد :

به :

همسر مهربانم که لالایی های شبانه اش، مایه ی آرامش فرزندم و آهنگ دل نواز

نگارش این مجموعه بود :

و به :

روح استاد فقید و عزیز، دکتر ذوالفقار رهنمای فرمی، که به ناگاه، دل از این خاک سرد

و تیره برگرفت.

فرم چکیده ی پایان نامه ی دوره ی تحصیلات تکمیلی

دفتر مدیریت تحصیلات تکمیلی

نام خانوادگی دانشجو : معقول	نام : حسن	شماره ی دانشجویی : ۸۴۳۳۳۲۱۰۱۰
استاد راهنما : جناب آقای دکتر ابوالقاسم رحیمی	استاد مشاور : جناب آقای دکتر ابراهیم استاجی	
دانشکده : ادبیات و علوم انسانی	رشته : زبان و ادبیات فارسی	گرایش : زبان و ادبیات فارسی
مقطع : کارشناسی ارشد	تاریخ دفاع : ۱۳۸۸/۷/۱۲	تعداد صفحات : ۵۲۳
عنوان پایان نامه : بازتاب فولکلور در شعر معاصر (نیما، فروغ، اخوان ثالث، شاملو)		
کلید واژه ها : فولکلور، فرهنگ، عامه، فرهنگ عامه، باور، آیین، رسم، ضرب المثل، ترانه، نیما، فروغ، اخوان، شاملو		

چکیده

آن چه پیش روی خواننده قرار دارد، پژوهشی است، دربرگیرنده ی پنج جستار که در جستار نخست، نگارنده با صرف وقت فراوان و با مطالعه و دقت بیشتر در چستی فولکلور و جزئیات آن، تلاش نموده است تا کلیات و مبانی موضوع را هر چند به طور گسترده، تبیین نماید. در این جستار خواننده با موضوعاتی چون : ترکیب فولکلور و مفهوم ترکیبی آن، برابرنهاده های پارسی فولکلور، تعاریف مختلف و متفاوت فرهنگ عامه، گستردگی و چرایی گستردگی حوزه ی کار فولکلورشناس، گونه های فولکلور، تعریف و چستی هریک از گونه ها، نمونه هایی از گونه های فرهنگ عامه و پژوهندگان خارجی و ایرانی این بخش از فرهنگ، آشنا می شود.

هریک از چهار جستار پسین این پژوهش، به ارائه ی گونه ها و نشانه های فرهنگ عامه در آثار شعری چهار شاعر بزرگ معاصر (نیما، فروغ، اخوان و شاملو) اختصاص دارد ؛ نگارنده در این جستارهای چهارگانه، در آغاز به معرفی هریک از شاعران موضوع پژوهش، بیان سرگذشت آنان و تبیین مأنوس بودن آنان با فرهنگ عامه، پرداخته است. سپس بازتاب هریک از گونه های فولکلور را در شعر این شاعران کاویده و مخاطب را به تماشای این موضوع ساده، اما دل نشین و خواستنی نشانده است.

امضای استاد راهنما

فهرست کلی مطالب

صفحه	عنوان
	چکیده ی فارسی ا
	مقدمه ب - ط
۱	جستار نخست : کلیات (مبانی فولکلور)
۴۰-۲	فولکلور (folklore)
۱۶۲-۴۰	گونه های فرهنگ عامه
۱۶۲	ناگفته های ما از گونه های فرهنگ و ادبیات عامه
۱۷۵-۱۶۲	پژوهش ها و پژوهندگان فرهنگ عامه
۱۹۲-۱۷۵	جستار دوم : علی اسفندیاری (نیما یوشیج)
۱۹۳-۱۹۲	نیما و فرهنگ مردم
۲۵۵-۱۹۳	جلوه های فرهنگ عامه در شعر نیما
۲۶۷-۲۵۷	جستار سوم : فروغ فرخزاد، زنی در آئینه، زنی در...
۳۲۲-۲۶۸	فروغ و فرهنگ مردم
۳۳۶-۳۲۴	جستار چهارم : مهدی اخوان ثالث بازگوی افسانه های از یاد رفته
۴۲۵-۳۳۶	جلوه های فرهنگ عامه در شعر اخوان ثالث
۴۴۲-۴۲۷	جستار پنجم : احمد شاملو، یک عمر در کوچه
۵۱۴-۴۴۳	شاملو و فرهنگ مردم
۵۲۵-۵۱۵	فهرست منابع و مآخذ
۵۲۳	چکیده ی انگلیسی

فهرست تفصیلی مطالب

صفحه	عنوان
	چکیده
	مقدمه ا - ح
۱	جستار نخست : کلیات (مبانی فولکلور)
۲	فولکلور (folklore)
۴	معنای لغوی اجزا و مفهوم ترکیبی
۴-۲	(۱) درباره ی جزء اول folk : folklor
۴	(۲) درباره ی جزء دوم lore:folklore
۴	برابرنهاده های پارسی فولکلور
۵	واژه ی فرهنگ (culture)
۶-۵	(۱) تاریخچه
۷	(۲) تعریف فرهنگ در مطالعات مردم شناسی
۷	(۱/۲) ادوارد تایلور (Edward.B.tylor)
۸	(۲/۲) ادوارد ساپیر
۸	(۳/۲) گی روشه (guy rocher)
۱۰-۹	(۳) فرهنگ و جامعه
۱۰	(۴) ویژگی های فرهنگ از دیدگاه انسان شناسی فرهنگی
۱۰	(۱/۴) فرهنگ، عام، ولی خاص است
۱۱	(۲/۴) فرهنگ، ثابت، ولی متغیر است
۱۱	(۳/۴) پذیرش فرهنگ، اجباری، ولی اختیاری است
۱۲	(۵) واژه ی فرهنگ در زبان و ادب پارسی
۱۲	(۱/۵) ریشه ی واژه
۱۲	(۲/۵) فرهنگ در متن های پهلوی
۱۳	(۳/۵) فرهنگ در واژه نامه ها
۱۶-۱۵	(۴/۵) واژه ی فرهنگ در چند نمونه ی شعر و نثر پارسی
۱۷-۱۶	مفهوم عامه
۱۷	سیر رواج واژه ی فولکلور در اروپا
۲۳-۱۸	تعاریف فولکلور
۲۵-۲۳	رواج فولکلور در ایران و تعاریف پژوهندگان ایرانی
۲۷-۲۶	نقد تعاریف
۲۹-۲۸	تعریف مبنای نگارنده از فولکلور (فرهنگ عامه)

۳۲-۲۹	مقایسه ی مردم شناسی و فولکلور
۳۶-۳۲	گستره ی فرهنگ عامه و گونه های آن
۴۰-۳۶	سنت (traditional)
۴۳-۴۰	گونه های فرهنگ عامه
۴۴	(۱) باورها، عقاید و شیوه های رفتار عامه
۴۷-۴۴	(۱/۱) درباره ی باورها و اعتقادات مردم
۵۱-۴۷	(۲/۱) ریشه ی باورها، اعتقادات و خرافات
۵۵-۵۱	(۳/۱) برخی از باورهای عامه
۵۵	(۴/۱) رسم باران خواهی
۵۶-۵۵	(۵/۱) فال ها
۵۷	(۲) جشن ها و آیین های مردم و آداب آن
۵۷	(۱/۲) نوروز
۵۹-۵۷	(۱/۱/۲) چیستی و عظمت آن
۶۲-۵۹	(۲/۱/۲) سوابق تاریخی و ریشه های زمانی و مکانی نوروز
۷۱-۶۲	(۳/۱/۲) آیین های نوروزی
۷۲-۷۱	(۴/۱/۲) سیزده بدر
۷۳	(۲/۲) جشن های ملی و آیینی دیگر
۷۵-۷۴	(۱/۲/۲) تیرگان یا آب ریزگان
۷۶-۷۵	(۲/۲/۲) کوسه برنشین
۷۸-۷۶	(۳/۲/۲) مهرگان
۸۱-۷۸	(۴/۲/۲) سده
۸۲-۸۱	(۵/۲/۲) یلدا (شب چله)
۸۳	(۶/۲/۲) جشن های مذهبی
۸۴	(۳) ادبیات عامه
۸۷-۸۴	(۱/۳) درباره ی چیستی ادبیات عامه و ویژگی های آن
۸۸-۸۷	(۲/۳) اهمیت و ضرورت گردآوری ادبیات عامه
۹۱-۸۸	(۳/۳) ادبیات عامه و تفاهم ملت ها
۹۳-۹۱	(۴/۳) برخی از کارکردهای ادب عامه (same functions of verbal art)
۹۷-۹۳	(۵/۳) نقش ادب عامه در تربیت و آموزش کودکان
۹۹-۹۷	(۶/۳) گونه های ادب عامه، هنر شفاهی (forms of verbal art)
۱۰۰-۹۹	روایت های نظم (شعر)
۱۰۰	(۱) ترانه های عامه
۱۰۳-۱۰۰	(۱/۱) درباره ی جایگاه و تعریف ترانه ها در ادب عامه
۱۰۶-۱۰۳	(۲/۱) تاریخچه و خاستگاه ترانه های عامه
۱۰۸-۱۰۶	(۳/۱) ویژگی های ترانه های عامیانه

۱۰۹-۱۰۸	(۴/۱) گونه های ترانه
۱۱۰-۱۰۹	(۱/۴/۱) ترانه ی بچه ها
۱۱۱-۱۱۰	(۲/۴/۱) ترانه ی دایه ها و مادرها
۱۱۲-۱۱۱	(۳/۴/۱) ترانه های بازی
۱۱۳-۱۱۲	(۴/۴/۱) ترانه ی رمز
۱۱۵-۱۱۳	(۵/۴/۱) ترانه های مردمی
۱۱۶-۱۱۵	(۶/۴/۱) لالایی
۱۱۷	(۲) متل
۱۱۸-۱۱۷	(۱/۲) متل چیست؟
۱۲۱-۱۱۸	(۲/۲) ویژگی ها و نمونه های متل
۱۲۶-۱۲۱	(۳) چیستان
۱۳۳-۱۲۷	(۴) بازی های منظوم
۱۳۴	روایت های منشور ادب عامه
۱۳۴	(۱) اسطوره (Myth)
۱۳۶-۱۳۴	(۱/۱) اسطوره چیست؟
۱۳۷-۱۳۶	(۲/۱) اسطوره و تاریخ
۱۳۸-۱۳۷	(۳/۱) گونه های اسطوره در شعر شاعران پارسی زبان
۱۳۹-۱۳۸	(۴/۱) مقایسه ی اسطوره و افسانه
۱۴۰-۱۳۹	(۵/۱) نمونه ای از اسطوره های عامیانه
۱۴۱	(۲) قصه ها و افسانه های عامه (Folk tale)
۱۴۴-۱۴۱	(۱/۲) درباره ی چیستی قصه ها و افسانه ها
۱۴۷-۱۴۴	(۲/۲) ویژگی ها و طبقه بندی قصه های ایرانی
۱۴۷	(۳/۲) روش های بررسی قصه ها و افسانه های عامه
۱۵۲-۱۴۷	(۴/۲) نظریه ی ناخودآگاه جمعی
۱۵۳	(۳) زبان عامه
۱۵۴-۱۵۳	(۱/۳) جایگاه زبان در فرهنگ عامه
۱۵۵-۱۵۴	(۲/۳) اجزای زبان عامه
۱۵۵	(۳/۳) مثل ها (ضرب المثل ها)
۱۵۵	(۱/۳/۳) مثل چیست؟
۱۵۷-۱۵۵	(۲/۳/۳) تعاریف پژوهندگان از مثل
۱۵۷	(۳/۳/۳) جایگاه مثل های عامه در آثار شاعران و نویسندگان
۱۶۱-۱۵۸	(۴/۳/۳) طبقه بندی امثال پارسی
۱۶۲	ناگفته های ما از گونه های فرهنگ و ادبیات عامه
۱۶۳-۱۶۲	پژوهش ها و پژوهندگان فرهنگ عامه
۱۶۳	(۱) پژوهندگان خارجی

۱۶۳	(۱/۱) ادوارد تایلور (Edward Tylor)
۱۶۴	(۲/۱) جیمز جورج فریزر (James George Frazer)
۱۶۴	(۳/۱) آندره واریناک (Andre Varagnac)
۱۶۴	(۴/۱) آرنولد وان ژنپ (Arnold Van Gennep)
۱۶۷-۱۶۴	۲) پژوهش ها و پژوهندگان فولکلور ایران
۱۶۸-۱۶۷	(۱/۲) علی اکبر دهخدا
۱۷۱-۱۶۸	(۲/۲) صادق هدایت
۱۷۳-۱۷۱	(۳/۲) پژوهش های پس از هدایت
۱۷۵	جستار دوم
۱۷۶	نیما در کوهستان ها، نیما در یوش
۱۷۷	علی اسفندیاری (نیما یوشیج)
۱۷۷	نیما کیست؟
۱۷۷	یوش کجاست؟
۱۷۸-۱۷۷	نیما، شیفته ی یوش ؛ خانه ی نیما
۱۷۹-۱۷۸	کودکی
۱۸۰-۱۷۹	نوجوانی و جوانی (دوران تحصیل)
۱۸۱-۱۸۰	عشق و تأثیر آن در شعر نیما
۱۸۲-۱۸۱	ازدواج
۱۸۲	مرگ پدر
۱۸۵-۱۸۲	ویژگی های فردی
۱۸۶-۱۸۵	شغل های نیما
۱۸۷-۱۸۶	اشعار و آثار
۱۸۹-۱۸۷	پایان راه
۱۹۱-۱۸۹	بومی گری و تأثیر طبیعت در شعر نیما
۱۹۲	نیما و فرهنگ مردم
۱۹۲	نیما، آشنا و عجیب با فرهنگ مردم
۱۹۵-۱۹۳	جلوه های فرهنگ عامه در شعر نیما
۱۹۶	۱) بازتاب افسانه، قصه و حکایت های سنتی در شعر نیما
۱۹۶	(۱/۱) حکایت های کوتاه عامیانه
۱۹۶	(۱/۱/۱) حکایت زن انگاسی که چهره ی خود را در آینه دید
۱۹۷	(۲/۱/۱) حکایت عامیانه ی بز ملأ حسن مسأله گو
۱۹۸-۱۹۷	(۳/۱/۱) حکایت روباه و خروس
۱۹۸	(۴/۱/۱) حکایت پسری که خرجی مادرش را نمی داد
۱۹۹-۱۹۸	(۵/۱/۱) حکایت انگاسی ابله
۱۹۹	(۶/۱/۱) حکایت انگاسی که با شمع ماه را می جست

۱۹۹-۲۰۰	حکایت کجی (۷/۱/۱)
۲۰۰	حکایت عمو رجب (۸/۱/۱)
۲۰۰-۲۰۱	حکایت پدر و پسر ابله انگاسی (۹/۱/۱)
۲۰۱	حکایت انکاسی که فرزندش را از چاه بیرون می آورد (۱۰/۱/۱)
۲۰۱-۲۰۲	حکایت خریت (۱۱/۱/۱)
۲۰۲	حکایت عقوبت (۱۲/۱/۱)
۲۰۲	حکایت آتش جهنم (۱۳/۱/۱)
۲۰۳	حکایت میر داماد (۱۴/۱/۱)
۲۰۳	(۲/۱) بهره گیری از ساختار افسانه های سنتی و افسانه سرایی
۲۰۳	قلعه ی سقریم (۱/۲/۱)
۲۰۳-۲۰۴	افسانه ی ققنوس (۲/۲/۱)
۲۰۴-۲۰۷	افسانه ی خانه ی سریویلی (۳/۲/۱)
۲۰۷-۲۱۲	افسانه ی مانلی و پری دریایی (۴/۲/۱)
۲۱۳-۲۱۶	افسانه ی الیکا و شوکا (۵/۲/۱)
۲۱۷	(۲) آداب و رسوم، سنت ها و آیین ها در شعر نیما
۲۱۷	(۱/۲) آیین های پروراندن کودک
۲۱۷	(۱/۱/۲) قصه گویی برای کودکان هنگام خواب
۲۱۸	(۲/۱/۲) لالایی خواندن مادر برای کودک
۲۱۸	(۲/۲) سنت عود سوزاندن
۲۱۸	(۳/۲) یال و دم کردن اسب
۲۱۹	(۴/۲) شیر داغ به سگ چوپان دادن
۲۱۹	(۳) بازی های عامیانه
۲۱۹	(۱/۳) بازی با حروف و طرح معما
۲۱۹-۲۲۰	(۲/۳) بازی ری را
۲۲۱	(۴) ترسیم زندگی، کار و چهره ی مردم روستا در شعر نیما
۲۲۱-۲۲۲	(۱/۴) زندگی و کار چوپانان
۲۲۲-۲۲۷	(۲/۴) زندگی و کار دهقانان
۲۲۷	(۵) باورها و عقاید عامه در شعر نیما
۲۲۷-۲۲۸	(۱/۵) خرافه گرایی مردم
۲۲۸	(۲/۵) فال گیری و اعمال جوکیان
۲۲۸	(۳/۵) نعل و خواص جادویی آن
۲۲۸	(۴/۵) چشم زخم
۲۲۹	(۵/۵) موجودات موهوم
۲۳۰-۲۳۱	(۶/۵) اعتقاد به بخت و اقبال
۲۳۱	(۷/۵) خواب و تعبیر آن

۲۳۱-۲۳۲	۸/۵ میهمان و عزیز بودن او در فرهنگ مردم
۲۳۲	۹/۵ باورهای محلی درباره ی داستان ضرب المثل پی دارو چوپان
۲۳۲-۲۳۳	۱۰/۵ مرغ آمین
۲۳۳	۱۱/۵ مرغ شباوینز
۲۳۳-۲۳۵	۱۲/۵ باورهای مردمی دینی درباره ی حضرت علی (ع)
۲۳۵	۱۳/۵ نمادهای مردمی
۲۳۵	۱/۱۳/۵ شیر سلطان جانوران
۲۳۵	۲/۱۳/۵ انگاسی ها و کچی ها، نماد سادگی
۲۳۶	۳/۱۳/۵ داروگ، نماد باران
۲۳۶-۲۳۷	۴/۱۳/۵ مازو، نماد عظمت و بلندی
۲۳۷-۲۳۹	۶) تاثیر اشعار و ترانه های عامه در شعر نیما
۲۴۰	۷) تاثیر زبان عامه در شعر نیما
۲۴۰-۲۴۱	۱/۷ ترکیب های وصفی و اضافی مقلوب
۲۴۱	۲/۷ کنایه ها و اصطلاحات عامه در شعر نیما
۲۴۱-۲۴۲	۳/۷ ضرب المثل ها و تمثیل های مردمی
۲۴۸-۲۵۵	۴/۷ واژه های گویش مازندرانی
۲۵۷	جستار سوم
۲۵۸	فروغ فرخزاد، زنی در آینه، زنی در...
۲۵۹	فروغ فرخزاد، کسری که مثل همه ی ماست
۲۵۹	معرفی کوتاه
۲۵۹	کودکی فروغ
۲۶۰-۲۶۱	خانه و خانواده ی فروغ
۲۶۱	نوجوانی (دوران تحصیل)
۲۶۱-۲۶۲	و به ناگاه ازدواج
۲۶۲	عزیمت به اهواز
۲۶۲-۲۶۳	و ناگاه جدایی
۲۶۳-۲۶۴	فروغ در سیر سرایش و انتشار اشعار
۲۶۵	فروغ در میدان هنر و سینما
۲۶۵-۲۶۶	فروغ در جذام خانه
۲۶۶-۲۶۷	و ناگهان غروب فروغ
۲۶۸-۲۶۹	فروغ و فرهنگ مردم
۲۶۹	۱) بازتاب اساطیر، افسانه و قصه های عامه در شعر فروغ
۲۶۹-۲۷۳	۱/۱ عناصر و شخصیت ها
۲۷۳-۲۷۷	۲/۱ بهره گیری از ساختار و درون مایه ی افسانه ها
۲۷۷	۲) آداب و رسوم، سنت ها و آیین ها در شعر فروغ

۲۷۸	(۱/۲) آیین های سال نو
۲۷۹	(۲/۲) آیین های ازدواج
۲۸۰-۲۷۹	(۳/۲) سنت آب و جارو زدن و استقبال
۲۸۱-۲۸۰	(۴/۲) آیین های پروراندن کودک
۲۸۱	(۵/۲) یادگاری نوشتن بر دیوار بناهای تاریخی
۲۸۱	(۶/۲) کلاه از سر برداشتن
۲۸۲-۲۸۱	(۷/۲) سوغاتی آوردن از سفر
۲۸۲	(۸/۲) بر هم زدن جام شراب
۲۸۲	(۹/۲) داغ زدن
۲۸۳-۲۸۲	(۱۰/۲) آیین های سوغواری
۲۸۴-۲۸۳	(۳) بازی های عامیانه
۲۸۷-۲۸۴	(۴) ترسیم زندگی، کار و چهره ی مردم در شعر فروغ
۲۸۸-۲۸۷	(۵) باورها و عقاید مردم در شعر فروغ
۲۹۱-۲۸۸	(۱/۵) باورهای عوام درباره ی زن
۲۹۲-۲۹۱	(۲/۵) چشم و نگاه، حقیقت را آشکار می کند
۲۹۲	(۳/۵) سه، عدد کاملی است
۲۹۳-۲۹۲	(۴/۵) یک آرزوی عمومی زنانه
۲۹۳	(۵/۵) خواب و تعبیر آن
۲۹۴-۲۹۳	(۶/۵) همزاد یا نیمه ی گمشده
۲۹۵-۲۹۴	(۷/۵) بخت و اقبال
۲۹۵	(۸/۵) عشق، عشق اول
۲۹۶-۲۹۵	(۹/۵) فال حافظ
۲۹۸-۲۹۶	(۱۰/۵) نمادهای مردمی
۲۹۸	(۱۱/۵) شاخه ی سبز
۲۹۸	(۱۲/۵) عناصر خلقت
۲۹۹-۲۹۸	(۱۳/۵) خوشی ها پایدار نیست
۲۹۹	(۱۴/۵) هر کس ستاره ای دارد
۲۹۹	(۱۵/۵) پریدن پلک و جفت شدن کفش
۳۰۳-۲۹۹	(۱۶/۵) باورهای مذهبی
۳۰۵-۳۰۳	(۶) تأثیر اشعار و ترانه های عامه در شعر فروغ
۳۰۸-۳۰۶	(۷) تأثیر زبان عامه در شعر فروغ
۳۱۵-۳۰۸	(۱/۷) کنایه های عامه
۳۱۶-۳۱۵	(۲/۷) ضرب المثل های عامه در شعر فروغ
۳۱۸-۳۱۶	(۳/۷) سوگندها و نفرین های عامه
۳۲۲-۳۱۸	(۴/۷) واژه ها، اصطلاحات، تشبیهات و تکیه کلام های عامه

	جستار چهارم
۳۲۴	
۳۲۵	مهدی اخوان ثالث بازگوی افسانه های از یاد رفته
۳۲۶	مهدی اخوان ثالث (م . امید)
۳۲۶-۳۲۷	معرفی اجمالی
۳۲۷-۳۲۸	تحصیلات ابتدایی و دبیرستان
۳۲۸	ورود به عالم شعر
۳۲۸-۳۲۹	عزیمت به تهران و شغل معلمی
۳۲۹	ازدواج
۳۲۹-۳۳۰	انتشار نخستین مجموعه ی شعر
۳۳۰-۳۳۱	زندان و تبعید
۳۳۱-۳۳۰	روزنامه نگاری و فیلم سازی
۳۳۱	کار در رادیو و تلویزیون
۳۳۱	تدریس در دانشگاه
۳۳۱-۳۳۲	فعالیت در انتشارات آموزش و انقلاب اسلامی
۳۳۲	سفر به اروپا
۳۳۳	اشعار و آثار
۳۳۳-۳۳۴	و ناگه غروب کدامین ستاره
۳۳۴-۳۳۶	اخوان ثالث و فرهنگ مردم
۳۳۶	جلوه های فرهنگ عامه در شعر اخوان ثالث
۳۳۶-۳۳۷	۱) قصه ها، افسانه ها، اساطیر عامه و بازتاب آن در شعر اخوان
۳۳۷-۳۴۰	۱/۱) عناصر و شخصیت های افسانه های عامه
۳۴۰-۳۴۱	۲/۱) ساختار و درون مایه های افسانه ها
۳۴۱-۳۴۲	۳/۱) شخصیت های پهلوانی و اساطیری
۳۴۲	۴/۱) افسانه پردازی های اخوان
۳۴۲-۳۴۳	۱/۴/۱) چاووشی
۳۴۳-۳۴۴	۲/۴/۱) منظومه ی افسانه ی شکار
۳۴۵	۳/۴/۱) داستان کودکانه ی گرگ و بره
۳۴۶-۳۴۸	۴/۴/۱) کتیبه
۳۴۸-۳۵۲	۵/۴/۱) قصه ی شهر سنگستان
۳۵۲-۳۵۴	۶/۴/۱) داستان درد زادن
۳۵۵	۵/۱) اسطوره های مذهبی
۳۵۵	۱/۵/۱) اسطوره ی مسیح
۳۵۵	۲/۵/۱) اسطوره ی آفرینش (مشی و مشیانه)
۳۵۶	۳/۵/۱) اصحاب کهف
۳۵۶	۴/۵/۱) یوسف و پیراهن

۳۵۷-۳۵۶	۲) آداب و رسوم، سنت ها و آیین ها در شعر اخوان
۳۵۷	۱/۲) نوروز و آیین های نوروزی
۳۵۸-۳۵۷	۱/۱/۲) خانه تکانی
۳۵۸	۲/۱/۲) میر نوروزی
۳۵۹-۳۵۸	۳/۱/۲) سبزه کاری و سبزه‌نای نوروز
۳۵۹	۲/۲) تبریک نوروز به دوستان و عزیزان
۳۶۰-۳۵۹	۳/۲) جشن سده
۳۶۰	۴/۲) آیین های شب چله
۳۶۱-۳۶۰	۵/۲) ازدواج و آیین های آن
۳۶۲	۶/۲) آداب سوگواری
۳۶۲	۱/۶/۲) سیاه پوشیدن در سوگ عزیزان
۳۶۳-۳۶۲	۲/۶/۲) تسلیت گفتن به بازماندگان
۳۶۴-۳۶۳	۷/۲) شراب نوشیدن و آداب آن
۳۶۵-۳۶۴	۸/۲) خانه نوی بردن
۳۶۵	۹/۲) تبریک تولد نوزاد
۳۶۵	۱۰/۲) زبان آموزی به طوطی با آینه
۳۶۶-۳۶۵	۱۱/۲) عیادت از بیمار
۳۶۶	۱۲/۲) دود کردن اسفند
۳۶۷-۳۶۶	۱۳/۲) آیین قلندران
۳۶۷	۱۴/۲) سنت چیستان گویی در شب های زمستان
۳۶۸-۳۶۷	۱۵/۲) کیوتربازان و شیوه های آنان
۳۶۹-۳۶۸	۱۶/۲) شیوه ی صیادان درشکار پرندگان (کرک یا بلدرچین)
۳۶۹	۱۷/۲) پیغام رسانی با کبوتر
۳۷۰-۳۶۹	۱۸/۲) توصیف سیمای زندگی مردم مشهد
۳۷۰	۱۹/۲) زیارت امام رضا (ع)
۳۷۰	۲۰/۲) اسم شب
۳۷۱-۳۷۰	۲۱/۲) نقالی و آیین های آن
۳۷۲-۳۷۱	۲۲/۲) بیش باد گفتن پس از لعنت
۳۷۲	۳) باورها و عقاید عامه در شعر اخوان
۳۷۲	۱/۳) اخوان و تقدیر
۳۷۳-۳۷۲	۲/۳) نغال
۳۷۴-۳۷۳	۳/۳) طلسم و جادو
۳۷۵-۳۷۴	۴/۳) دعا و دعا نویسی
۳۷۵	۵/۳) موجودات خیالی و افسانه ای در باور عامه
۳۷۵	۱/۵/۳) گوهر شب چراغ

۳۷۵-۳۷۶	شباويز (۲/۵/۳)
۳۷۶	غول (۳/۵/۳)
۳۷۶	بختک (۴/۵/۳)
۳۷۷	مردم گیاه (۵/۵/۳)
۳۷۷	سمندر و آتش (۶/۵/۳)
۳۷۷	(۶/۳) هزارپا در گوش فرومی رود و انسان را کر می کند
۳۷۷	(۷/۳) لقمه در گلو گیر کند، مهمان می آید
۳۷۷	(۸/۳) سیل گربه باعث حفظ تعادل اوست
۳۷۸	(۹/۳) زمین روی شاخ گاو است
۳۷۸	(۱۰/۳) بچه، دختر و پسر ندارد؛ هردو خوبند
۳۷۸	(۱۱/۳) زندان مال مرد است
۳۷۸	(۱۲/۳) درمان عقرب گزیدگی با خرزهره
۳۷۸	(۱۳/۳) موسیقی و ناشایست بودن آن
۳۷۹	(۱۴/۳) آب ریختن روی آتش
۳۷۹	(۱۵/۳) باورهای مردمی درباره ی قاصدک
۳۸۰	(۱۶/۳) زیبایی در نظر مردم
۳۸۰	(۱۷/۳) گوش زنگ بزند یا چشم بپرد، خبری می آید
۳۸۰	(۱۸/۳) چشم شور و چشم زخم
۳۸۰-۳۸۱	(۱۹/۳) آواز جغد، شوم و نامیمون است
۳۸۱	(۲۰/۳) همزاد و تابعه
۳۸۱	(۲۱/۳) چهره ی پیامبران و امامان در باور مردم
۳۸۱	(۲۲/۳) حرمت موی سفید
۳۸۱	(۲۳/۳) زندگی و لذت ها، در باور عامه
۳۸۲-۳۸۳	(۲۴/۳) امام علی (ع) و امام حسین (ع) در فرهنگ مردم
۳۸۳	(۲۵/۳) جاودانگی شهیدان
۳۸۳-۳۸۴	(۲۶/۳) اعتقاد به منجی
۳۸۴	(۲۷/۳) نمادهای مردمی
۳۸۴	(۱/۲۷/۳) دیو نماد ظلم و ستم
۳۸۴	(۲/۲۷/۳) زاع نمادی از پلیدی
۳۸۵	(۳/۲۷/۳) آئینه و آب، نماد روشنی و پاکی
۳۸۵-۳۸۶	(۴/۲۷/۳) سیاره ی بهرام، نماد جنگ و زهره نماد شادی و نوازندگی
۳۸۶	(۵/۲۷/۳) نمادهای خون ریزی، شقاوت و شرارت
۳۸۷	(۴) بازتاب اشعار و ترانه های عامه در شعر اخوان ثالث
۳۸۷-۳۸۸	(۱/۴) بهره گیری از حراره ی عامیانه ی مشهدی
۳۸۸-۳۹۱	(۲/۴) دوبیتی ها و فهلوی گونه های اخوان

۳۹۲-۳۹۱	(۳/۴) تضمین ترانه های باباطاهر در یک ترکیب بند
۳۹۳-۳۹۲	(۴/۴) ترانه های محلی در منظومه ی عاشقانه ی جلیل و بتول
۳۹۳	(۵/۴) تصنیف و موسیقی محلی در شعر آواز چگور
۳۹۴-۳۹۳	(۶/۴) سر کوه بلند
۳۹۴	(۷/۴) ساختار بحر طویل در شعر گل
۳۹۵-۳۹۴	(۸/۴) ساز و آواز محلی در دوتار سمندری
۳۹۶-۳۹۵	(۹/۴) ترانه ی بارون میاد جرجر
۳۹۷-۳۹۶	(۵) چیستان در شعر اخوان
۳۹۷	(۶) بازی های کودکانه و عامیانه در شعر اخوان
۳۹۷	(۷) زبان عامّه و عناصر آن در شعر اخوان
۴۰۴-۳۹۹	(۱/۷) واژه های بومی و گویش های عامیانه
۴۰۵-۴۰۴	(۲/۷) کنایه ها و اصطلاحات عامّه
	(۱/۲/۷) کنایات و اصطلاحات عامیانه در
۴۶-۴۰۵	تو را ای کهن بوم و بر دوست دارم
۴۰۷	(۲/۲/۷) مجموعه ی زمستان
۴۰۷	(۳/۲/۷) مجموعه ی ارغنون
۴۰۷	(۴/۲/۷) مجموعه های دیگر
۴۲۵-۴۰۷	(۳/۷) ضرب المثل ها ی عامّه در شعر اخوان
۴۲۷	جستار پنجم
۴۲۸	شاملو، یک عمر در کوچه
۴۲۹	احمد شاملو(الف . بامداد)(امید)
۴۲۹	طلوع بامداد
۴۲۹	دوران کودکی و نوجوانی
۴۳۰-۴۲۹	ورود به فعالیت های سیاسی
۴۳۱-۴۳۰	خاطرات تأثیر گذار در زندگی شاملو
۴۳۱	ازدواج
۴۳۱	شاملو در آینه ی اشعار و آثار
۴۳۵-۴۳۱	دوره ی اول
۴۳۷-۴۳۵	دوره ی دوم
۴۳۸-۴۳۷	دوره ی سوم
۴۴۱-۴۳۹	دوره ی چهارم
۴۴۱	غروب بامداد
۴۴۲-۴۴۱	شاملو در عرصه های گوناگون
۴۴۴-۴۴۳	شاملو و فرهنگ مردم
۴۴۴	(۱) بازتاب قصّه ها، افسانه ها و اساطیر عامّه در شعر شاملو
۴۴۵	(۱/۱) عناصر افسانه های عامّه

۴۴۶-۴۴۵	(۱/۱/۱) غول و دیو
۴۴۷-۴۴۶	(۲/۱/۱) پری و فرشته
۴۴۷	(۳/۱/۱) برج زمرّد
۴۴۷	(۴/۱/۱) پادشاه چهل پسر
۴۴۷	(۵/۱/۱) هفت دریا
۴۴۷	(۶/۱/۱) هفت دروازه
۴۴۷	(۷/۱/۱) شیشه ی عمر
۴۴۸	(۸/۱/۱) دو راهی و قلعه
۴۵۱-۴۴۸	(۲/۱) ساختار و درون مایه ی افسانه های عامّه در شعر شاملو
۴۵۱	(۳/۱) افسانه های نو شاملو
۴۵۴-۴۵۲	(۱/۳/۱) بارون
۴۵۷-۴۵۴	(۲/۳/۱) پریا
۴۵۹-۴۵۷	(۳/۳/۱) دخترای ننه دریا
۴۶۲-۴۵۹	(۴/۳/۱) قصّه ی مردی که لب نداشت
۴۶۲	(۴/۱) اسطوره ها و افسانه های دینی
۴۶۲	(۱/۴/۱) اسطوره ی آفرینش
۴۶۴-۴۶۳	(۲/۴/۱) اسطوره ی مسیح
۴۶۵	(۳/۴/۱) افسانه سی زیف و پرومته
۴۶۶-۴۶۵	(۴/۴/۱) سی بیل کومایی
۴۶۶	(۵/۴/۱) اسکندر و ظلمات
۴۶۶	(۶/۴/۱) ایوب و خضر
۴۶۶	(۷/۴/۱) اسطوره ی آرش کمانگیر
۴۶۷	(۸/۴/۱) کشتی نوح
۴۶۷	(۲) آداب و رسوم، سنّت ها و آیین ها در شعر شاملو
۴۶۸-۴۶۷	(۱/۲) نوروز و آیین های نوروزی
۴۶۹-۴۶۸	(۲/۲) ازدواج
۴۶۹	(۳/۲) آداب سوگواری
۴۷۰-۴۶۹	(۱/۳/۲) سیاه پوشیدن و گریستن در عزای عزیزان
۴۷۰	(۲/۳/۲) خاکستر نشینی
۴۷۰	(۳/۳/۲) حلوا پختن برای مردگان
۴۷۱-۴۷۰	(۴/۳/۲) زیارت اهل قبور در شب آدینه
۴۷۱	(۴/۲) آداب سر بریدن حیوانات
۴۷۱	(۵/۲) شراب نوشیدن، به یاد کسی
۴۷۱	(۶/۲) آویزان کردن عکس کسی، پشت و رو یا واژگون
۴۷۲-۴۷۱	(۷/۲) آتش بازی در جشن ها

۴۷۲	۸/۲ قصه گویی در شب های بلند زمستان
۴۷۲	۹/۲ قربانی و نذر
۴۷۲	۱۰/۲ برداشتن کلاه به نشانه ی ادب
۴۷۳	۱۱/۲ داغ و نشان کردن غلامان
۴۷۳	۱۲/۲ سجده بر خاک کردن به نشانه ی سپاس گذاری
۴۷۳	۱۳/۲ خاطره نویسی بر تنه ی درخت
۴۷۳	۱۴/۲ آیین های ماه رمضان
۴۷۳	۱۵/۲ توصیف چهره، کار و زندگی مردم
۴۷۴-۴۷۳	۱/۱۵/۲ مشاغل آشنا
۴۷۵-۴۷۴	۲/۱۵/۲ فرهنگ روستا
۴۷۵	۳/۱۵/۲ کبوتر بازان و شیوه های آنان
۴۷۵	۴/۱۵/۲ زندگی کشاورزان
۴۷۶	۵/۱۵/۲ تصویر تابستان و میوه های آن
۴۷۶	۳) باورها و عقاید مردم در شعر شاملو
۴۷۷-۴۷۶	۱/۳ شاملو و تقدیر
۴۷۷	۲/۳ چشم و نگاه، راز درون را آشکار می کند
۴۷۸-۴۷۷	۳/۳ خواب و تعبیر آن
۴۷۸	۴/۳ هر کس ستاره ای دارد
۴۷۸	۵/۳ جن و جن زدگی
۴۸۰-۴۷۹	۶/۳ طلسم و جادو و رمالی
۴۸۰	۷/۳ دعا و اجابت
۴۸۱-۴۸۰	۸/۳ رستاخیز، بهشت و دوزخ
۴۸۲-۴۸۱	۹/۳ گوهر شب چراغ
۴۸۳-۴۸۲	۱۰/۳ شبگیر (شباویز)
۴۸۳	۱۱/۳ غرّش رعد و رویش قارچ
۴۸۴-۴۸۳	۱۲/۳ نان در باور مردم
۴۸۴	۱۳/۳ غروب دلگیر است
۴۸۴	۱۴/۳ کفران نعمت
۴۸۴	۱۵/۳ جاودانگی شهیدان
۴۸۴	۱۶/۳ چهل سالگی، سنّ تکامل است
۴۸۵-۴۸۴	۱۷/۳ ماه نو در باور مردم
۴۸۵	۱۸/۳ شوری چشم و چشم زخم
۴۸۵	۱۹/۳ کوچه آشتی کنان
۴۸۵	۲۰/۳ سعد و نحس بودن ساعات
۴۸۶	۲۱/۳ اعتقاد به منجی و پیروزی نهایی خوبی ها

۴۸۶	(۲۲/۳) نمادهای مردمی در شعر شاملو
۴۸۸-۴۸۶	رنگ‌ها (۱/۲۲/۳)
۴۸۹-۴۸۸	(۲/۲۲/۳) خروس نماد سحرخیزی و صبح
۴۸۹	آئینه (۳/۲۲/۳)
۴۹۰-۴۸۹	کبوتر (۴/۲۲/۳)
۴۹۰	(۵/۲۲/۳) بوتیمار، مرغ غم
۴۹۱-۴۹۰	(۶/۲۲/۳) کلاغ، نماد پیام‌رسانی
۴۹۱	(۷/۲۲/۳) نمادهای خون‌ریزی
۴۹۲-۴۹۱	(۴) بازتاب اشعار و ترانه‌های عامّه در شعر شاملو
۴۹۴-۴۹۲	(۱/۴) یه شب مهتاب
۴۹۴	(۲/۴) راز
۴۹۵-۴۹۴	(۳/۴) بارون
۴۹۸-۴۹۵	(۴/۴) پریا
۴۹۸	(۵/۴) کوچه‌ها باریکن
۴۹۹	(۶/۴) من و تو، درخت و بارون ...
۵۰۰-۴۹۹	(۷/۴) دخترای ننه دریا
۵۰۲-۵۰۱	(۸/۴) ترانه‌ها در قصّه‌ی مردی که لب نداشت
۵۰۴-۵۰۲	(۵) بهره‌گیری از بازی‌های سنتی در شعر شاملو
۵۰۶-۵۰۴	(۶) زبان مردم در شعر شاملو
۵۰۷-۵۰۶	(۱/۶) گویش تهرانی و واژه‌های آشنای آن
۵۰۹-۵۰۷	(۲/۶) کنایه‌ها و اصطلاحات عامّه
۵۱۴-۵۰۹	(۳/۶) ضرب‌المثل‌های عامّه در شعر شاملو
۵۲۱-۵۱۵	منابع و مآخذ پارسی
۵۲۵	منابع و مآخذ انگلیسی
۵۲۳	چکیده‌ی انگلیسی

(۱) اشاره به موضوع

پژوهش در زمینه ی فرهنگ، به ویژه فرهنگ عامه، علاوه بر این که به دقت و تعمق ویژه ای نیاز دارد، برای سترده شدن حاصل کار از کاستی های احتمالی و خطاهای گوناگون، به صرف وقت فراوان نیز وابسته است.

با این وجود، اقدام به این کار، آن هم به شکل فردی، به گفته ی شاملو، اقدامی جنون آمیز خواهد بود: «فراهم کردن این کتاب، [کتاب کوچه] دست تنها و یک تنه، کاری جنون آمیز بوده است؛ به خصوص که دو بار هم بخش عمده ی یادداشت ها و اوراق آن بی رحمانه نابود شد.» (شاملو، ۱۳۸۷: هفت)

شاملو، همچنین برای پیش گویی همان کاستی های احتمالی کار عظیم خویش (کتاب کوچه)، متواضعانه چنین می گوید: «کم و بیش هفت صد سال پیش، دای دون - که تاریخ خطّ چینی را تدوین کرد - در اعتراف به کاستی های تألیف خویش، نوشت: اگر می بایست چندان تأمل کنم که خامی های کارم همه پخته و کاستی های آن، همه برطرف شود، نگارش این کتاب هرگز به پایان نمی رسید.» (همان: هفت)

در اشاره ای کوتاه به موضوع این نوشتار، باید گفت: فولکلور (folk lore) اصطلاحی ترکیبی است، مرکب از دو جزء فولک (folk) و لور (lore) که به ترتیب، جزء اول به معنی مردم و عامه و جزء دوم به معنی دانش، دانستنی و فرهنگ می باشد. فولکلور، علمی نوپا است که به ظاهر تعریفی ساده و در عمل بسیار گسترده و دشوار دارد؛ گونه های بسیار فراوان، تعریف جامع و مانع آن را دشوار نموده است. برجسته ترین برابرنهاده ی فولکلور در زبان پارسی، اصطلاح فرهنگ عامه است.

افسانه ها، داستان های سنتی، ترانه های عامیانه، ضرب المثل ها، باورها و عقاید عوام، بازی های محلی و آیین ها و جشن ها، برجسته ترین گونه هایی هستند که حوزه ی کار و پژوهش فولکلورشناس را تشکیل می دهند.